

Oslo, 23.11.2007

Høringsmøte vedrørende Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) om utlendingsloven

Juridisk Rådgivning for Kvinner, JURK, er positive til revidering av nåværende utlendingslov. Vi ønsker imidlertid å kommentere enkelte momenter ved den foreslåtte loven.

Reise mens søknad om fornyelse behandles

JURK mener det bør fastsettes i lov at utlendinger ved søknader om fornyelse, kan reise frem og tilbake til Norge mens søknaden er til behandling. JURK foreslår en regel om utenlandsopphold på sammenlagt en måned mens søknaden behandles.

Underholdskravet

JURK mener hovedregelen om krav til underhold og bolig er et godt utgangspunkt. Vi understreker imidlertid at en slik hovedregel samtidig må ha en rekke lovfestede unntak.

Departementet ønsker å fjerne dagens unntak fra underholdskravet for ektefelle/samboer til norsk borger over 23 år. I denne sammenheng ønsker JURK at Departementet gir en avklaring på om de øvrige unntakene i dagens lov skal videreføres, idet det ikke er uttrykkelig uttalt om de skal fjernes.

- Vil dagens unntak fra underholdskravet for ektefelle/samboer til nordisk borger eller utlending med bosettingstillatelse over 23 år, også fjernes?
- Vil dagens unntak for barn fremdeles gjelde? Vil det i så fall bare gjelde om søkeren er barn til norsk borger, nordisk borger eller utlending med bosettingstillatelse?

JURK har vært i kontakt med Departementet uten å ha fått en avklaring på disse spørsmålene.

På prinsipielt grunnlag bemerker JURK at dersom formålet med underholdskravet er å sikre at søkeren faktisk blir forsørget, bør hovedregelen om kravet til sikret underhold og bolig gjelde likt for alle. Med dette menes at underholdskravet i utgangspunktet bør gjelde uavhengig av alder eller hvilket grunnlag for opphold referansepersonen har. Behovet for å bli forsørget er til stede i alle tilfeller.

JURK ønsker at Departementet gjør rede for hva begrepet ”forventet inntekt” innebærer. JURK ser det som urimelig om begrepet ”forventet inntekt” kun skal innbefatte arbeidsinntekt. Grunnen til dette er at referansepersonen kan ha andre økonomiske midler, eksempelvis arvemidler, sparepenger eller gavebeløp. Videre bør søkerens økonomiske midler også kunne medregnes ved vurderingen av om underholdskravet er oppfylt. Dersom søkeren har egne økonomiske midler på tidspunktet for fremsettelse av søknad, ser ikke JURK noen grunn til at disse ikke skal medregnes i underholdskravet. Så lenge søkeren blir forsørget, er det ikke av betydning om det er av referansepersonen eller seg selv. For øvrig viser JURK til familierettens prinsipp om den gjensidige underholdsplikten for ektefeller.

JURK mener at det vil være uheldig å øke kravet til sikret underhold fra lønnstrinn 1 til lønnstrinn 8, da den gjennomsnittlige inntekten blant personer med minoritetsbakgrunn ligger under det foreslåtte kravet. Dette vil derfor få uheldige, og i realiteten til dels diskriminerende, konsekvenser for mange referansepersoner med minoritetsbakgrunn. En slik diskriminering vil også gjelde andre grupper i samfunnet som har lavere inntekt, slik som for eksempel kvinner i motsetning til menn. I ytterste konsekvens kan en slik lovgivning føre til diskriminering av grupper i samfunnet som tjener mindre, det være seg kvinner eller personer med minoritetsbakgrunn, med hensyn til retten til familieliv.

Hvis Departementet kommer frem til at de ønsker å øke underholds kravet, mener JURK det er viktig at både søkerens og referansepersonens samlede økonomiske midler legges til grunn, og at begrepet ”forventet inntekt” ikke begrenses til referansepersonens arbeidsinntekt.

JURK bemerker videre at en regel om underholds krav, bør ses på som en oppfordring til myndighetene om å tilrettelegge for at personer med minoritetsbakgrunn kommer ut i arbeidslivet.

Departementet ønsker å gjøre gjeldende vilkår om at referansepersonen ikke skal ha mottatt sosialhjelp, og ha hatt tilstrekkelig inntekt i året forut for fremsettelse av søknad. Etter JURKs vurdering kan referansepersonen være i stand til å faktisk forsørge søkeren, selv om vedkommende ikke oppfyller underholds kravet i det foregående år. Til tross for at referansepersonen har hatt tilstrekkelig inntekt og ikke mottatt sosialhjelp i året forut, er det ingen garanti for at referansepersonen faktisk vil kunne forsørge søkeren i fremtiden. Kravet til at referansepersonen ikke kan ha mottatt sosialhjelp året forut for fremmet søknad, kan virke urimelig strengt der den mottatte sosialhjelp er minimal. JURK mener derfor at dette kravet ikke bør gjøres absolutt, men at det åpnes for unntak.

Departementet vurderer å gjøre unntak fra underholds kravet for de som er inne i lange utdanningsløp og for mottakere av varige trygdeytelser. JURK mener det bør gjøres unntak for disse. Av informasjonshensyn mener JURK at alle unntak fra hovedregelen bør fremgå av lov når også hovedregelen gjør det. Vår erfaring viser at det er viktig at informasjonen er lett tilgjengelig.

Visum

JURK mener at det i dag legges for lite vekt på individuelle forhold ved behandling av visumsøknader. Av Rundskriv 2001-17 fremgår det at det skal legges vekt på innvandringspolitiske hensyn, men også de individuelle omstendighetene i saken. JURK mener at de individuelle forhold i dag ikke blir tillagt tilstrekkelig vekt. Vår erfaring viser at innvandringspolitiske hensyn vektlegges som grunnlag for avslag, med den begrunnelse at det er fare for at søker ikke har til hensikt å returnere til hjemlandet når visumsperioden løper ut. Eksempelvis viser UDIs statistikk at av ca halvparten av 2 200 visumsøkere fra Pakistan, fikk avslag på søknaden med den begrunnelse at det forelå frykt for at de ikke ville reise hjem igjen. Allikevel søkte kun 26 pakistanske statsborgere asyl i Norge samme år. Dette indikerer at UDIs begrunnelse for avslag ikke er berettiget.

JURK mener derfor det bør skje en lovfesting av at de individuelle omstendighetene skal vektlegges ved avveiningen etter forslag til utlendingslovens § 10 annet ledd.

Samlivsbrudd grunnet mishandling

JURK stiller seg kritisk til at forståelsen av mishandling som legges til grunn for skjønnsvurderingen hos utlendingsmyndighetene, jf. Rundskriv 2002-117, videreføres. Vår erfaring viser at utlendingsforskriftens § 37 sjette ledd annen setning ikke praktiseres som en ”skal”-bestemmelse, da det skal mye til for at den foreliggende krenkelsen anses som mishandling.

Guro Holm Hansen

Maryam Iqbal Tahir

Martha M. Winge